

ארכיון המדינה יהיה דיגיטלי

ארכיון המדינה יצא לפרויקט מבוסס דוקומנטום בהיקף עשרות מיליוני שקלים ♦ בסופו של הפרויקט ייסרקו ויאורכו מאות מיליוני מסמכים ♦ דדי דבורסקי, מנכ"ל נס-פרו: "כל עובד שלא מוצא מידע מסב נזק שנתי של 19 אלף דולרים"

יוסי הטוני < צילום: קובי קנטור

ד"ר יעקב לזוביק

הגנז אמר כי בשנה החולפת החליטה הממשלה על סדרת החלטות של הגדרה מחדש בתחום, המתקצבות אותו לטובת הפרויקט. "הממשלה הבינה את הצורך לעבור מעולם של נייר לעולם דיגיטלי", אמר, "קיבלנו תקציב מכובד וחובת ההוכחה עלינו. חברנו לנס והתחלנו לעבוד על מערכת רימון".

לתפוס את הידע

בהתייחסו למערכת ניהול התוכן דוקומנטום, אמר ד"ר לזוביק, כי "רצינו מערכת שתעשה את התהליכים אבל גם תתפוס את הידע. למשל זיהוי של תיעוד במשרדים, שיביא לידע אודות המסמך, נסיבות יצירתו, ועוד פריטי מידע בעל ערך".

הוא תיאר את פרויקט הארכיוב וניהול הנתונים בארכיון המדינה כפירמידה. בבסיסה, אמר, מצויה שכבה תחתונה ובה פריטים, מאות מיליוני דפים, שהם הנתונים. שכבה מעל היא המטה-דטה, הדרך בה מתארים את הפריטים. מעליה יש שכבת ידע - למה יצרו את המסמך. ומעל - מגוון יישומים.

הידע, אמר הגנז, מופיע בשמונה סוגים: ידע אודות המשרדים, שם הנתונים נוצרו; הפונקציות שהיו במשרדים; האישים הרלוונטיים; החלטות החשיפה, בכפוף לצנזורה ולביטחון המדינה; נושאים שונים; האירועים; אירועים נלווים; תיעוד נלווה. "יצרנו ישויות ידע ואנו עוברים על כל פריט ופריט", אמר, "אנו בונים לעצמנו מערכת שתאגוד בתוכה המון חומר". הוא סיים באומרו כי "הדרך ארוכה. אנו בעיצומה של הקמת המערכת, היא בחלקה מבצעית וחלקה בפיתוח. נעשיר את המערכת במגוון פריטי ידע".

"הגידול האקספוננציאלי במידע הארגוני מביא ללא מעט בעיות"

"הגידול האקספוננציאלי במידע הארגוני מביא ללא מעט בעיות"

גנז המדינה יצא לפרויקט ארכיוב דיגיטלי של מסמכי המדינה. הפרויקט מבוסס מערכת ניהול תוכן דוקומנטום מבית EMC, ויוטמע על ידי אנשי נס-פרו, קבוצת מוצרי התוכנה של נס ישראל, ואנשי ה-IT בארכיון המדינה. היקפו הכספי של הפרויקט לא נמסר, אולם לאנשים ומחשבים נודע כי הוא יעמוד על עשרות מיליוני שקלים.

הפרויקט החל בשנה החולפת, חלקים ממנו כבר עובדים והוא צפוי לארוך שנים רבות. בסופו של דבר, ייסרקו, יקוטלגו ויאורכו מאות מיליוני מסמכים המגיעים מכאלף גורמי ממשלה שונים. את הפרויקט חשף ד"ר יעקב לזוביק, גנז המדינה, ארכיון המדינה, בכנס DOCUFORUM - הדור הבא" שערכה נס-פרו, קבוצת מוצרי התוכנה של נס ישראל. האירוע, בהפקת אנשים ומחשבים, נערך באולם קסיופיאה, בקניון ארנה שבהרצליה פיתוח. לכנס הגיעו 150 מלקוחות החברה והנחה אותו האמל העל חושי שימי אטיאס.

ד"ר לזוביק הציג כיצד ייראה הארכיון הדיגיטלי שיעמוד לרשות הקהל. הוא פתח בסיפור, לפיו לאחר חתימת הסכם השלום עם מצרים, בעקבות הסכמי קמפ דייוויד בסוף שנות ה-70, אמר ראש הממשלה המנוח, מנחם בגין, כי "יש דברים רבים שעדיין אי אפשר לחשוף, ובחלוף השנים אפשר יהיה לספר אותם לציבור". בשבוע שעבר, אמר ד"ר לזוביק, "חשפנו לציבור עשרות רבות של מסמכים שבגין אמר שאינו יכול לדבר עליהם - אבל ביום מן הימים ניתן יהיה להראותם".

"היכולת לשמור מסמך למשך עשרות שנים ואז להראותו בחלוף עשרות שנים - אינה ברורה מאליה", אמר גנז המדינה. הוא תיאר את המשימות של הארכיון: תיעוד בעל ערך היסטורי במשרדי הממשלה; הבאת המסמכים להפקדה בארכיון; שמירה לטווח רחוק; חשיפה לציבור; סיוע לחוקרים ולהיסטוריונים.

"90% מהמסמכים אינם בעלי ערך לטווח הרחוק", אמר ד"ר לזוביק, "בהנחה כי ארכיון המדינה והמדינה יתקיימו מאות בשנים, אז צריך לדעת לשלוח אותם, צריך לחשוף אותם לציבור - זו סוגיה גדולה ומסובכת".

תפקידי הארכיון בעידן הדיגיטלי, אמר, הם: רגולציה על יצירת תיעוד המסמכים במשרדים; זיהוי תיעוד בעל ערך היסטורי; הבאה להפקדה בארכיון; שמירה ושימור; סריקה ודיגיטציה של תיעוד היסטורי עם יכולת לחשיפה עתידית; חשיפה לציבור ורישום עשיר; הגשה ושירות לציבור הרחב "כי ארכיון חייב להיות נגיש לכל ילד בן 7 שרגיל לקבל כל מידע בגוגל וביו-טיוב". בימים אלה, אמר ד"ר לזוביק, "אנו סורקים מדי יום 150 אלף מסמכים, בקצב הנוכחי נסיים בעוד 40 שנה".

ד"ר יעקב לזוביק:

"בהנחה כי ארכיון

המדינה והמדינה

יתקיימו מאות בשנים,

אז צריך לדעת

לשלוח אותם, צריך

לחשוף אותם לציבור

- זו סוגיה גדולה

ומסובכת"